

**КАБІNET МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА**

від 01 червня 2020 р.
№ 482
Київ

**Про внесення змін до Положення про дитячий будинок сімейного типу
та Положення про прийомну сім'ю**

Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ**:

Внести до Положення про дитячий будинок сімейного типу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 р. № 564 (Офіційний вісник України, 2002 р., № 18, ст. 925; 2006 р., № 6, ст. 299; 2007 р., № 12, ст. 421, № 71, ст. 2673; 2008 р., № 15, ст. 379, № 63, ст. 2134; 2009 р., № 47, ст. 1572; 2010 р., № 1, ст. 38; 2012 р., № 39, ст. 1474; 2016 р., № 60, ст. 2052; 2019 р., № 44, ст. 1533), та Положення про прийомну сім'ю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 р. № 565 (Офіційний вісник України, 2002 р., № 18, ст. 926; 2005 р., № 3, ст. 132; 2006 р., № 6, ст. 299; 2007 р., № 12, ст. 421, № 71, ст. 2673; 2008 р., № 15, ст. 379, № 63, ст. 2134; 2009 р., № 47, ст. 1572; 2010 р., № 1, ст. 38; 2012 р., № 39, ст. 1474; 2016 р., № 60, ст. 2052; 2019 р., № 44, ст. 1533), зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

**ЗМІНИ,
що вносяться до Положення про дитячий будинок сімейного типу
та Положення про прийомну сім'ю**

1. У Положенні про дитячий будинок сімейного типу, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 р. № 564:

1) абзац третій пункту 2 викласти у такій редакції:

“Вихованці перебувають у дитячому будинку сімейного типу до досягнення 18-річного віку, а в разі продовження навчання у закладі загальної середньої освіти, за денною формою навчання у закладі професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти — до 23 років або до закінчення відповідних закладів освіти.”;

2) у пункті 3:

абзац перший викласти у такій редакції:

“3. Рішення про створення та забезпечення функціонування дитячого будинку сімейного типу приймається районною, районною у м. Києві та Севастополі держадміністрацією, виконавчими органами міських рад (далі — орган, який прийняв рішення) на підставі заяви подружжя або окремої особи, яка не перебуває у шлюбі, що виявили бажання створити такий будинок, та поданого службою у справах дітей відповідного висновку про наявність умов для його створення з урахуванням рекомендації центру соціальних служб за результатами проходження курсу навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Служба у справах дітей обов'язково інформує таких осіб про стан здоров'я, фізичний і розумовий розвиток дітей, яких вони бажають взяти на виховання та для спільного проживання.”;

3) доповнити пункт після абзацу другого новими абзацами такого змісту:

“У разі влаштування в дитячий будинок сімейного типу дитини з інвалідністю повинні бути створені відповідні умови для її проживання. Після визначення індивідуальних потреб дитини орган, який прийняв рішення, за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів та/або інших джерел, не заборонених законодавством:

вживає заходів для забезпечення облаштування житлового приміщення, в якому проживає сім'я, дотримуючись принципів універсального дизайну, архітектурної доступності та розумного пристосування;

організовує надання необхідних послуг з урахуванням потреб дитини;

сприяє здійсненню заходів щодо виконання індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю.

Органи управління освітою створюють умови для здобуття вихованцями, в тому числі дітьми з інвалідністю, освіти в різних формах залежно від стану їх здоров'я з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.”.

У зв'язку з цим абзаци третій — десятий вважати відповідно абзацами восьмим — п'ятнадцятим;

4) абзац другий пункту 4 після слів “обов'язків щодо належного виховання, розвитку та утримання дітей” доповнити словами “, невиконання індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю”;

5) пункт 5 викласти у такій редакції:

“5. Орган, який прийняв рішення, позачергово надає батькам-вихователям обладнаний індивідуальний житловий будинок або багатокімнатну квартиру (далі — житлове приміщення) за нормами, встановленими законодавством.

Для забезпечення належних санітарно-гігієнічних і побутових умов проживання, виховання, навчання та розвитку дітей житлове приміщення на момент його передачі в користування повинне бути обладнане необхідними меблями, побутовою технікою та іншими предметами тривалого вжитку. Обладнання житлового приміщення забезпечується органом, який прийняв рішення, з урахуванням кількості влаштованих дітей, їх індивідуальних потреб, віку, статі, стану здоров'я.

Перелік необхідних меблів, побутової техніки та інших предметів тривалого вжитку визначається органом, який прийняв рішення, з урахуванням пропозицій батьків-вихователів.

Факт передачі батькам-вихователям майна фіксується в акті приймання-передачі, форма якого визначається органом, який прийняв рішення.

Акт приймання-передачі майна складається у двох примірниках (по одному для кожної сторони), підписується уповноваженою посадовою особою органу, який прийняв рішення, та батьками-вихователями.

У разі прийняття рішення про поповнення дитячого будинку сімейного типу вихованцями орган, який прийняв рішення, вирішує питання про додаткове облаштування житлового приміщення необхідними меблями та забезпечення іншими предметами тривалого вжитку.

У разі виникнення потреби в ремонті або заміні майна дитячого будинку сімейного типу батьки-вихователі звертаються з відповідною заявою до органу, який прийняв рішення.

Батьки-вихователі та всі члени сім'ї зобов'язані бережно ставитися до наданого житлового приміщення і його облаштування, підтримувати його в належному санітарному стані, забезпечувати збереження майна дитячого будинку сімейного типу, використовувати його за призначенням.

Для забезпечення належних умов проживання, виховання, навчання та розвитку дітей у дитячому будинку сімейного типу (в тому числі облаштування, придбання необхідного обладнання, проведення ремонтних робіт) орган, який прийняв рішення, може залучати кошти неурядових організацій, а також з інших джерел, не заборонених законодавством.

Користування наданим житловим приміщенням здійснюється в порядку, встановленому законодавством для користування службовими приміщеннями.”;

б) у пункті 6:

доповнити пункт після абзацу першого новим абзацом такого змісту:

“У разі переведення дитячого будинку сімейного типу в статус прийомної сім'ї вихованці, які на той момент досягли 18-річного віку та належать до осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і продовжують навчання в закладах загальної середньої освіти, за денною формою навчання у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, можуть перебувати в цій сім'ї до 23 років або до закінчення відповідних закладів освіти на правах прийомних дітей.”.

У зв'язку з цим абзаци другий — четвертий вважати відповідно абзацами третім — п'ятим;

в абзаци другому слова “для сім'ї, дітей та молоді” замінити словами “або соціального працівника або фахівця із соціальної роботи”;

7) доповнити Положення пунктом 6¹ такого змісту:

“6¹. У разі зміни сімейного стану (одруження, розлучення, смерті одного з подружжя) батьки-вихователі зобов'язані не пізніше ніж через 10 календарних днів з дати зміни сімейного стану повідомити про це відповідній службі у справах дітей та соціальному працівнику або фахівцю із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї.

Служба у справах дітей із залученням соціального працівника або фахівця із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї, протягом п'яти робочих днів після надходження повідомлення з'ясовує обставини, що склалися в сім'ї, перевіряє умови утримання, навчання, виховання дітей шляхом відвідування сім'ї, проведення бесід з батьками-вихователями, вихованцями, особами з їх оточення, з'ясовує, чи має особа, яка в результаті зміни сімейного стану стала членом сім'ї (дитячого будинку сімейного типу) (далі — особа, яка стала членом сім'ї), намір стати одним із батьків-вихователів. За результатами відвідування соціальний працівник або фахівець із соціальної роботи, який відвідав сім'ю, складає акт про результат відвідування, коригує план соціального супроводження дитячого будинку сімейного типу.

На підставі зібраних відомостей служба у справах дітей готує висновок про доцільність (недоцільність) продовження функціонування дитячого будинку сімейного типу з урахуванням усіх обставин і думок дітей, якщо вони досягли такого віку та рівня розвитку, що можуть їх висловити.

Особа, яка стала членом сім'ї та виявила бажання стати одним із батьків-вихователів, зобов'язана пройти за направленням відповідної служби у справах дітей курс навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в обласному/Київському міському центрі соціальних служб (далі — регіональний центр соціальних служб).

Орган, який прийняв рішення, на підставі заяви такої особи та поданого службою у справах дітей відповідного висновку з урахуванням рекомендації регіонального центру соціальних служб за результатами проходження курсу навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і документів, зазначених у пункті 18 цього Положення, вносить у місячний строк відповідні зміни до рішення та договору про організацію діяльності дитячого будинку сімейного типу.

Якщо особа, яка стала членом сім'ї, не виявила бажання стати одним із батьків-вихователів, батьки-вихователі зобов'язані протягом одного місяця з дати відвідування служби у справах дітей та соціального працівника або фахівця із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї, подати органу, який прийняв рішення, такі документи:

копію документа, що посвідчує особу, яка стала членом сім'ї;

копію свідоцтва про шлюб;

висновок про стан здоров'я заявника за формою, встановленою в додатку 5 до Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 (Офіційний вісник України, 2008 р., № 76, ст. 2561), — для особи, яка стала членом сім'ї;

довідку про наявність/відсутність судимості, видану територіальним центром з надання сервісних послуг МВС за місцем проживання особи, яка стала членом сім'ї.

Якщо зміна сімейного стану батьків-вихователів призвела до виникнення несприятливих умов для виховання та спільного проживання вихованців або батьки-вихователі відмовились подати документи, зазначені в абзацах сьомому — десятому цього пункту, або органом, який прийняв рішення, виявлено, що особа, яка стала членом сім'ї, не може бути відповідно до пунктів 3—6, 8 і 10 частини першої статті 212 Сімейного кодексу України одним із батьків-вихователів, такий орган приймає рішення про припинення функціонування дитячого будинку сімейного типу.”;

8) пункт 7 викласти у такій редакції:

“7. Контроль за умовами утримання, виховання, навчання вихованців здійснюють служби у справах дітей районних, районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів міських рад за місцем проживання сім'ї шляхом її відвідування. Періодичність відвідувань установлюється окремим графіком. Відвідування повинні проводитись не рідше ніж один раз на рік, крім першого відвідування, яке проводиться через три місяці після влаштування дитини в дитячий будинок сімейного типу.

Раз на рік служба у справах дітей за місцем проживання сім'ї складає звіт про стан виховання, утримання і розвитку дітей в дитячому будинку сімейного типу на основі інформації, що надається центром соціальних служб, іншими установами або закладами надання соціальних послуг чи соціальним працівником або фахівцем із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї, адміністрацією закладу дошкільної освіти або закладу загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, де навчається дитина, лікарем загальної практики — сімейним лікарем, лікарем-педіатром і дільничним офіцером місцевої поліцейської дільниці. Батьки-вихователі обов'язково ознайомлюються із складеним звітом, який затверджується начальником служби у справах дітей.

Відлік річного строку починається з дати влаштування дитини в дитячий будинок сімейного типу, а в разі переїзду — з дати прийняття рішення про забезпечення функціонування дитячого будинку сімейного типу у відповідній адміністративно-територіальній одиниці.

Соціальне супроводження дитячих будинків сімейного типу передбачає здійснення заходів, спрямованих на сприяння створенню батьками-вихователями належних умов функціонування дитячого будинку сімейного типу, в тому числі надання соціальних послуг (у разі потреби).

Соціальне супроводження дитячого будинку сімейного типу здійснюється постійно.

Для здійснення соціального супроводження за дитячим будинком сімейного типу закріплюється соціальний працівник або фахівець із соціальної роботи, який пройшов спеціальну підготовку за програмою, затвердженою наказом Мінсоцполітики. Соціальний працівник або фахівець із соціальної роботи проходить навчання не рідше ніж один раз на п'ять років у регіональному центрі соціальних служб.

Порядок здійснення соціального супроводження дитячого будинку сімейного типу затверджується наказом Мінсоцполітики.”;

9) пункт 11 доповнити абзацами такого змісту:

“Для влаштування дитини-сироти і дитини, позбавленої батьківського піклування, до дитячого будинку сімейного типу необхідна згода дитини, якщо вона досягла такого віку та рівня розвитку, що може висловити свою думку.

Згода дитини на влаштування її до дитячого будинку сімейного типу з'ясовується адміністрацією закладу, в якому вона перебуває, у присутності батьків-вихователів і представника органу опіки та піклування, про що складається відповідний документ.”;

10) абзац п'ятий пункту 12 викласти у такій редакції:

“документ про освіту; висновок про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, що надається інклюзивно-ресурсним центром (за наявності);”;

11) пункти 13 і 16 викласти у такій редакції:

“13. Дитячий будинок сімейного типу комплектується дітьми протягом 12 місяців з дня створення. Контроль за його комплектуванням здійснює служба у справах дітей районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської ради.

Служби у справах дітей, адміністрації закладів, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, надають потенційним батькам-вихователям допомогу в підборі дітей та налагодженні контактів з ними.”;

“16. Вихованці мають право підтримувати особисті контакти з батьками та іншими родичами, крім випадків, коли це може заподіяти шкоду їх життю, здоров'ю та моральному вихованню. Форми такого спілкування визначають органи опіки та піклування за погодженням з батьками-вихователями та за участю соціальних працівників або фахівців із соціальної роботи, які здійснюють соціальне супроводження сімей.”;

12) пункт 17 після абзацу десятого доповнити новими абзацами такого змісту:

“осіб, які не пройшли курсу навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

осіб, інтереси яких суперечать інтересам дитини, у тому числі осіб, які вчинили домашнє насильство у будь-якій формі.”.

У зв'язку з цим абзаци одинадцятий — дванадцятий вважати відповідно абзацами тринадцятим — чотирнадцятим;

13) пункт 18 викласти у такій редакції:

“18. Кандидати у батьки-вихователі подають до органу, який приймає рішення про створення дитячого будинку сімейного типу, такі документи:

заяву кандидатів у батьки-вихователі про створення дитячого будинку сімейного типу із зазначенням інформації про наявність або відсутність кредитних зобов'язань;

довідку про наявність або відсутність виконавчого провадження стосовно боргових зобов'язань;

довідку про реєстрацію місця проживання особи (для кандидатів у батьки-вихователі та членів сім'ї, які проживають з ними на спільній житловій площі);

копію свідоцтва про шлюб (для подружжя);

довідку про проходження курсу навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

копії документів, що посвідчують особу кандидатів у батьки-вихователі;

довідку про доходи за останні шість місяців або довідку про подану декларацію про майновий стан і доходи (про сплату податку на доходи фізичних осіб та про відсутність податкових зобов'язань з такого податку);

висновок про стан здоров'я заявника за формою згідно з додатком 5 до Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 "Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дітей" (Офіційний вісник України, 2008 р., № 76, ст. 2561), — для заявників та членів сім'ї, які проживають з ними на спільній житловій площі;

довідку про наявність або відсутність судимості, видану територіальним органом з надання сервісних послуг МВС за місцем проживання заявника (для кожного заявника та членів сім'ї, які проживають з ними на спільній житловій площі);

копію документа, що підтверджує право власності на житло (у разі створення дитячого будинку сімейного типу на власній житловій площі кандидатів у батьки-вихователі) або договору оренди (у разі створення дитячого будинку сімейного типу на орендованій житловій площі);

письмову згоду всіх повнолітніх членів сім'ї, які проживають разом із кандидатами у батьки-вихователі, на створення дитячого будинку сімейного типу, якщо кандидати у батьки-вихователі вирішили його створити на власній житловій площі, засвідчену нотаріально або написану власноручно в присутності посадової особи, яка приймає документи, про що робиться позначка на заяві із зазначенням прізвища, імені, по батькові, підпису посадової особи та дати.

Дитячий будинок сімейного типу може бути створений на власній житловій площі кандидатів у батьки-вихователі або орендованій житловій площі (за умови укладення договору оренди не менше ніж на п'ять років та нотаріального посвідчення такого договору) за наявності відповідних санітарно-гігієнічних і побутових умов (необхідної житлової площі, житлового приміщення у належному стані (в тому числі санітарному), необхідних меблів, побутової техніки та інших предметів тривалого вжитку, умов для проживання, виховання та розвитку дитини).

Строк дії документів, зазначених у цьому пункті, становить 12 місяців з дня їх видачі, якщо інше не передбачено законодавством.

Батьки-вихователі обов'язково проходять навчання з метою підвищення свого виховного потенціалу (один раз на два роки), проведення якого забезпечують регіональні центри соціальних служб за програмою, затвердженою наказом Мінсоцполітики.”;

14) у пункті 21 слова “страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування” замінити словами “єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування”;

15) пункт 24 викласти у такій редакції:

“24. Виплата державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають у дитячих будинках сімейного типу, грошового забезпечення батькам-вихователям, а також сплата єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за батьків-вихователів здійснюються за рахунок коштів, передбачених у загальному фонді державного бюджету Мінсоцполітики за відповідною програмою, згідно з Порядком призначення і виплати державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом “гроші ходять за дитиною”, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2019 р. № 552 (Офіційний вісник України, 2019 р., № 53, ст. 1840).

Заощаджені протягом року бюджетні кошти вилученню не підлягають і використовуються батьками-вихователями для задоволення потреб вихованців у наступному році.”;

16) пункти 26 і 27 викласти у такій редакції:

“26. На час навчання вихованців у закладах загальної середньої освіти, за денною формою навчання у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти після досягнення ними 18-річного віку до досягнення ними 23 років або до закінчення відповідних закладів освіти здійснюються виплати, передбачені пунктом 24 цього Положення.

27. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування щороку забезпечують оздоровлення та відпочинок вихованців.

Вихованці, які за медичними показаннями потребують санаторно-курортного лікування, забезпечуються путівками до санаторіїв.

Вихованці та рідні діти батьків-вихователів, які проживають в одному дитячому будинку сімейного типу, направляються до дитячих закладів оздоровлення та відпочинку за рахунок коштів державного бюджету.”;

17) у додатку до Положення:

у пункті 1:

підпункти 2, 3 і 6 викласти у такій редакції:

“2) проводити щороку медичне обстеження дітей та виконувати рекомендації лікарів-спеціалістів;

у разі виховання дітей з інвалідністю забезпечувати виконання індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю;

3) співпрацювати з місцевими службами у справах дітей та соціальними працівниками або фахівцями із соціальної роботи у ході здійснення соціального супроводження дитячих будинків сімейного типу; у разі потреби звертатися до соціальних працівників або фахівців із соціальної роботи у зв'язку з необхідністю залучення фахівців для вирішення проблемних питань;

у разі зміни сімейного стану не пізніше ніж через 10 календарних днів з дати зміни сімейного стану повідомляти про це відповідній службі у справах дітей та соціальному працівнику або фахівцю із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї”;

“6) використовувати у повному обсязі та за призначенням державну соціальну допомогу, що надається дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, які виховуються в дитячому будинку сімейного типу, державну соціальну допомогу, що надається особам з інвалідністю з дитинства і дітям з інвалідністю, аліменти та пенсію по втраті годувальника на забезпечення їх повноцінного харчування, утримання, виховання, розвитку та освіти;

бережно ставитися до наданого житлового приміщення і його облаштування, підтримувати його в належному санітарному стані, забезпечувати збереження майна дитячого будинку сімейного типу, використовувати його за призначенням;

у разі виникнення потреби в ремонті/заміні майна дитячого будинку сімейного типу звертатися з відповідною заявою до органу, який прийняв рішення”;

у пункті 3:

у підпункті 1 слова і цифри “не пізніше ніж 20 числа” виключити, а слова “державні підприємства поштового зв'язку” замінити словами “структурні підрозділи акціонерного товариства “Укрпошта”;

підпункти 3 і 6 викласти у такій редакції:

“3) надати батькам-вихователям дитячого будинку сімейного типу обладнане необхідними меблями, побутовою технікою та іншими предметами тривалого вжитку (шафами для одягу, меблями для кухні, дзеркалами, письмовими столами, стільцями, ліжками або диванами; газовою/електричною плитою, водонагрівачем/двоконтурним котлом; побутовими приладами — холодильником, телевізором, пральною машиною, електричною праскою, люстрами, настільними лампами, годинниками; необхідним посудом, столовими приборами, текстильною білизною тощо) житлове приміщення за адресою:

загальною площею _____ кв. метрів виходячи з розрахунку проживання в дитячому будинку сімейного типу _____ осіб з урахуванням кількості влаштованих дітей, їх індивідуальних потреб, віку, статі, стану здоров'я”;

“6) щороку затверджувати кошторис на підтримання в належному технічному стані будівлі дитячого будинку сімейного типу після ознайомлення з таким кошторисом батьків-вихователів; у разі влаштування у дитячий будинок сімейного типу дітей з інвалідністю вживати заходів для забезпечення облаштування житлового приміщення з дотриманням принципів універсального дизайну, архітектурної доступності та розумного пристосування; організувати надання необхідних послуг з урахуванням потреб дитини; сприяти здійсненню заходів щодо виконання індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю; забезпечувати у разі потреби проведення ремонту/заміну майна, яким облаштовано дитячий будинок сімейного типу”.

2. У Положенні про прийомну сім'ю, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 р. № 565:

1) абзац четвертий пункту 2 викласти у такій редакції:

“Прийомні діти виховуються у прийомній сім'ї до досягнення 18-річного віку, а в разі продовження навчання у закладах загальної середньої освіти, за денною формою навчання у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти — до 23 років або до закінчення відповідних закладів освіти.”;

2) у пункті 5:

перше речення абзацу першого викласти в такій редакції:

“5. Рішення про утворення прийомної сім'ї приймається районною, районною у м. Києві та Севастополі держадміністрацією, виконавчим органом міської ради (далі — орган, який прийняв рішення) на підставі заяви сім'ї або окремої особи, які виявили бажання утворити прийомну сім'ю, за поданням відповідного висновку служби у справах дітей про можливість утворення прийомної сім'ї з урахуванням рекомендації центру соціальних служб за результатами проходження курсу навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.”;

доповнити пункт після абзацу другого новими абзацами такого змісту:

“У разі влаштування в прийомну сім'ю дитини з інвалідністю повинні бути створені відповідні умови для її проживання. Після визначення індивідуальних потреб дитини орган, який прийняв рішення, за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів та/або інших джерел, не заборонених законодавством:

вживає заходів для забезпечення облаштування житлового приміщення, в якому проживає сім'я, з дотриманням принципів універсального дизайну, архітектурної доступності та розумного пристосування (за згодою прийомних батьків);

організовує надання необхідних послуг з урахуванням потреб дитини;

сприяє здійсненню заходів щодо виконання індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю.”.

У зв'язку з цим абзаци третій — десятий вважати відповідно абзацами сьомим — чотирнадцятим;

3) в абзаці другому пункту 6 слова “зміна їх сімейного стану,” виключити, а після слів “порушення схеми антиретровірусної терапії дитини” доповнити словами “, невиконання індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю”;

4) доповнити Положення пунктом 6¹ такого змісту:

“6¹. У разі зміни сімейного стану (одруження, розлучення, смерті одного з подружжя) прийомні батьки зобов'язані не пізніше ніж через 10 календарних днів з дати зміни сімейного стану повідомити про це відповідній службі у справах дітей та соціальному працівнику або фахівцю із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї.

Служба у справах дітей із залученням соціального працівника або фахівця із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї, протягом п'яти робочих днів після надходження повідомлення з'ясовує обставини, що склалися в сім'ї, перевіряє умови утримання, навчання, виховання дітей шляхом відвідування сім'ї, проведення бесід з прийомними батьками, прийомними дітьми, особами з їх оточення, з'ясовує, чи має особа, яка в результаті зміни сімейного стану стала членом прийомної сім'ї (далі — особа, яка стала членом сім'ї), намір стати одним із прийомних батьків. За результатами відвідування соціальний працівник або фахівець із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї, який відвідав сім'ю, складає акт про результат відвідування і коригує план соціального супроводження прийомної сім'ї.

На підставі зібраних відомостей служба у справах дітей готує висновок про доцільність (недоцільність) продовження функціонування прийомної сім'ї з урахуванням обставин і думок дітей, якщо вони досягли такого віку та рівня розвитку, що можуть їх висловити.

Особа, яка стала членом сім'ї та виявила бажання стати одним із прийомних батьків, зобов'язана пройти за направленням відповідної служби у справах дітей курс навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в обласному/Київському міському центрі соціальних служб (далі — регіональний центр соціальних служб).

Орган, який прийняв рішення, на підставі заяви такої особи та поданого службою у справах дітей відповідного висновку з урахуванням рекомендації регіонального центру соціальних служб за результатами проходження курсу навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і документів, зазначених у пункті 16 цього Положення, вносить у місячний строк відповідні зміни до рішення та договору.

Якщо особа, яка стала членом сім'ї, не виявила бажання стати одним із прийомних батьків, прийомні батьки зобов'язані протягом одного місяця з дати відвідування службою у справах дітей із залученням соціального працівника або фахівця із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї, подати органу, який прийняв рішення, такі документи:

копію документа, що посвідчує особу, яка стала членом сім'ї;

копію свідоцтва про шлюб;

висновок про стан здоров'я заявника за формою згідно з додатком 5 до Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 (Офіційний вісник України, 2008 р., № 76, ст. 2561), — для особи, яка стала членом сім'ї;

довідку про наявність або відсутність судимості, видану територіальним органом з надання сервісних послуг МВС за місцем проживання особи, яка стала членом сім'ї.

Якщо зміна сімейного стану прийомних батьків призвела до виникнення несприятливих умов для виховання та спільного проживання прийомних дітей або прийомні батьки відмовилися подати документи, зазначені в абзацах сьомому — десятому цього пункту, або органом, який прийняв рішення, виявлено, що особа, яка стала членом сім'ї, відповідно до пунктів 3 — 6, 8 і 10 частини першої статті 212 Сімейного кодексу України не може бути одним із прийомних батьків, такий орган приймає рішення про припинення функціонування прийомної сім'ї.”;

5) пункт 7 викласти у такій редакції:

“7. Контроль за умовами утримання, виховання, навчання прийомних дітей здійснюють служби у справах дітей районних, районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів міських рад за місцем проживання сім'ї шляхом її відвідування. Періодичність відвідувань встановлюється окремим графіком. Відвідування повинні проводитись не рідше ніж один раз на рік, крім першого відвідування, яке проводиться через три місяці після влаштування дитини в прийомну сім'ю.”;

6) у пункті 8:

абзац перший викласти у такій редакції:

“8. Служби у справах дітей районних, районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів міських рад, адміністрації закладів, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, надають допомогу потенційним прийомним батькам у підборі дітей та налагодженні контактів з ними.”;

доповнити пункт після абзацу другого новими абзацами такого змісту:

“Для влаштування дитини-сироти і дитини, позбавленої батьківського піклування, до прийомної сім'ї необхідна згода дитини, якщо вона досягла такого віку та рівня розвитку, що може висловити свою думку.

Згода дитини на влаштування її до прийомної сім'ї з'ясовується адміністрацією закладу, в якому вона перебуває, у присутності прийомних батьків і представника органу опіки та піклування, про що складається відповідний документ.”.

У зв'язку з цим абзаци третій — восьмий вважати відповідно абзацами п'ятим — десятим;

абзац четвертий після слів “На виховання та спільне проживання у прийомну сім'ю” доповнити словом “насамперед”;

в абзаци шостому слова “для сім'ї, дітей та молоді” замінити словами “або соціального працівника або фахівця із соціальної роботи”;

доповнити пункт абзацом такого змісту:

“Якщо орган, який прийняв рішення про утворення прийомної сім’ї, приймає рішення про створення дитячого будинку сімейного типу на основі такої сім’ї, прийомні діти, які на той момент досягли 18-річного віку, належать до осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і продовжують навчання в закладах загальної середньої освіти, за денною формою навчання в закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, можуть перебувати в такій сім’ї до 23 років або до закінчення ними навчання у відповідних закладах освіти на правах дітей-вихованців.”;

7) в абзаці першому пункту 9 слова “Обласні центри соціальних служб для сім’ї, дітей та молоді” замінити словами “Регіональні центри соціальних служб”, а слова “Курс підготовки” замінити словом “Навчання”;

8) пункт 9¹ викласти у такій редакції:

“9¹. Соціальне супроводження прийомних сімей передбачає здійснення заходів, спрямованих на сприяння створенню прийомними батьками належних умов функціонування прийомної сім’ї, у тому числі надання соціальних послуг (у разі потреби).

Соціальне супроводження прийомної сім’ї здійснюється постійно.

Для здійснення соціального супроводження за прийомною сім’єю закріплюється соціальний працівник або фахівець із соціальної роботи, який пройшов спеціальну підготовку за програмою, затвердженою наказом Мінсоцполітики. Соціальний працівник або фахівець із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім’ї, проходить навчання не рідше ніж один раз на п’ять років у регіональному центрі соціальних служб.

Порядок здійснення соціального супроводження прийомної сім’ї затверджується наказом Мінсоцполітики.

Соціальні працівники або фахівці із соціальної роботи, які здійснюють соціальне супроводження сім’ї, проходять курс спеціальної підготовки до роботи з прийомними сім’ями, в яких виховуються діти, уражені ВІЛ-інфекцією.”;

9) пункт 9³ викласти у такій редакції:

“9³. Органи управління освітою створюють умови для здобуття прийомними дітьми, у тому числі дітьми з інвалідністю, освіти в різних формах залежно від стану їх здоров’я з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.”;

10) абзац п’ятий пункту 10 викласти у такій редакції:

“документ про освіту; висновок про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, що надається інклюзивно-ресурсним центром (за наявності);”;

11) пункт 13 викласти у такій редакції:

“13. Прийомні діти мають право підтримувати особисті контакти з батьками та іншими родичами, крім випадків, коли це може заподіяти шкоду їх життю, здоров’ю та моральному вихованню. Форми такого спілкування визначають органи опіки та піклування за погодженням з прийомними батьками та за участю соціальних працівників або фахівців із соціальної роботи, які здійснюють соціальне супроводження сімей.”;

12) у пункті 14:

в абзаці першому слова “працездатні особи” замінити словами “окремі працездатні особи та особи”;

абзац другий викласти у такій редакції:

“не пройшла курс навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;”;

абзац одинадцятий замінити абзацами такого змісту:

“Не можуть бути прийомними батьками:

особи, з якими на спільній житловій площі проживають члени сім’ї (у тому числі малолітні та неповнолітні діти), які мають глибокі органічні ураження нервової системи, хворі на СНІД (крім сімей, які беруть на виховання дітей, уражених ВІЛ-інфекцією), алкогольну, наркотичну залежність, відкриту форму туберкульозу, психотичні розлади, в яких офіційно зареєстровано асоціальні прояви, нахили до насильства;

особи, які не мають постійного місця проживання та постійного заробітку (доходу);

інші особи, інтереси яких суперечать інтересам дитини, у тому числі особи, які вчинили домашнє насильство у будь-якій формі.”.

У зв'язку з цим абзац дванадцятий вважати абзацом п'ятнадцятим;

13) у пункті 15 слова “обласними центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді” замінити словами “регіональними центрами соціальних служб”;

14) пункт 16 викласти у такій редакції:

“16. Кандидати у прийомні батьки подають до органу, який утворює прийомну сім'ю, такі документи:

заяву кандидатів у прийомні батьки про утворення прийомної сім'ї із зазначенням інформації про наявність або відсутність кредитних зобов'язань;

копію документів, що посвідчують особу кандидатів у прийомні батьки;

довідку про реєстрацію місця проживання особи (для кандидатів у прийомні батьки та членів сім'ї, які проживають з ними на спільній житловій площі);

копію свідоцтва про шлюб (для подружжя);

висновок про стан здоров'я заявника за формою згідно з додатком 5 до Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 (Офіційний вісник України, 2008 р., № 76, ст. 2561), — для заявників та членів сім'ї, які проживають з ними на спільній житловій площі;

довідку про доходи потенційної прийомної сім'ї за останні шість місяців або довідку про подану декларацію про майновий стан і доходи (про сплату податку на доходи фізичних осіб та про відсутність податкових зобов'язань з такого податку);

довідку про наявність або відсутність виконавчого провадження стосовно боргових зобов'язань;

довідку про наявність або відсутність судимості, видану територіальним органом з надання сервісних послуг МВС за місцем проживання заявника (для кожного заявника та членів сім'ї, які проживають з ними на спільній житловій площі);

копію документа, що підтверджує право власності на житло кандидатів у прийомні батьки;

довідку про проходження курсу навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

письмову згоду всіх повнолітніх членів сім'ї, які проживають разом із кандидатами у прийомні батьки, на утворення прийомної сім'ї, засвідчену нотаріально або написану власноручно в присутності посадової особи, яка приймає документи, про що робиться позначка на заяві із зазначенням прізвища, імені, по батькові, підпису посадової особи та дати.

Строк дії документів, зазначених у цьому пункті, становить 12 місяців з дня їх видачі, якщо інше не передбачено законодавством.

Кандидатури потенційних прийомних батьків та кандидатури дітей, які передаються на виховання, погоджуються з органами опіки та піклування.”;

15) пункт 18 викласти у такій редакції:

“18. Виплата державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають у прийомних сім'ях, грошового забезпечення прийомним батькам, а також сплата єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за прийомних батьків здійснюється за рахунок коштів, передбачених у загальному фонді державного бюджету Мінсоцполітики за відповідною програмою, згідно з Порядком призначення і виплати державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом “гроші ходять за дитиною”, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2019 р. № 552 (Офіційний вісник України, 2019 р., № 53, ст. 1840).”;

16) пункти 18¹ і 19 виключити;

17) абзац перший пункту 21 викласти у такій редакції:

“21. Раз на рік служба у справах дітей за місцем проживання сім’ї складає звіт про стан виховання, утримання і розвитку дітей у прийомній сім’ї на основі інформації, що надається центром соціальних служб, іншими установами або закладами надання соціальних послуг або соціальним працівником або фахівцем із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім’ї, адміністрацією закладу дошкільної освіти або закладу загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, де навчається дитина, лікарем загальної практики — сімейним лікарем, лікарем-педіатром і дільничним офіцером місцевої поліцейської дільниці. Прийомні батьки обов’язково ознайомлюються із складеним звітом, який затверджується начальником служби у справах дітей.”;

18) пункти 22 і 23 викласти у такій редакції:

“22. На час навчання прийомних дітей у закладах загальної середньої освіти, за денною формою навчання у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти після досягнення ними 18-річного віку до досягнення такими дітьми 23 років або до закінчення ними відповідного закладу освіти здійснюються виплати, передбачені пунктом 18 цього Положення.

23. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування щороку забезпечують оздоровлення та відпочинок прийомних дітей.

Прийомні діти, які за медичними показаннями потребують санаторно-курортного лікування, забезпечуються путівками до спеціалізованих санаторіїв органом, який прийняв відповідне рішення.

Прийомні діти та рідні діти прийомних батьків, які проживають в одній прийомній сім’ї, направляються до дитячих закладів оздоровлення та відпочинку за рахунок коштів державного бюджету.”;

19) у додатку до Положення:

у пункті 1:

підпункт 3 викласти у такій редакції:

“3) проводити щороку медичне обстеження дітей та виконувати рекомендації лікарів-спеціалістів. У разі виховання дітей з інвалідністю забезпечувати виконання індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю.”;

у підпункті 4 слова “з центрами соціальних служб для сім’ї, дітей та молоді” замінити словами “із соціальним працівником або фахівцем із соціальної роботи”;

підпункт 7 викласти у такій редакції:

“7) співпрацювати з місцевими службами у справах дітей та соціальними працівниками або фахівцями із соціальної роботи, які здійснюють соціальне супроводження сім’ї, залучати спеціалістів до вирішення проблемних питань;

у разі зміни сімейного стану не пізніше ніж через 10 календарних днів з дати його зміни повідомити про це відповідній службі у справах дітей та соціальному працівнику або фахівцю із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім’ї.”;

підпункт 8 після слів “в прийомній сім’ї,” доповнити словами “державну соціальну допомогу, що надається особам з інвалідністю з дитинства і дітям з інвалідністю, аліменти та пенсію по втраті годувальника”;

підпункт 1 пункту 3 після слів “соціального працівника” доповнити словами “або фахівця із соціальної роботи”;

підпункт 4 пункту 3 викласти у такій редакції:

“4) щомісяця перераховувати на особовий рахунок одного з прийомних батьків у банківській установі або виплачувати через структурні підрозділи акціонерного товариства “Укрпошта” державну соціальну допомогу на дітей та грошове забезпечення. У разі влаштування в сім’ю дітей з інвалідністю вживати заходів для забезпечення облаштування житлового приміщення з дотриманням принципів універсального дизайну, архітектурної доступності та розумного пристосування (за згодою прийомних батьків), організувати надання необхідних послуг з урахуванням потреб дитини, сприяти здійсненню заходів щодо виконання індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю.”.